بررسی عوامل خانوادگی موثر بر افت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر سال اول دبیرستان شهرستان دره شهر در سال تحصیلی ۹۰-۹۱

رضا دادفر[۱]، فاطمه بازدار[۲]، عباس نصراللهی[۱]، امیر عبدالحسینی[۳*]، وحید احمدی[۱]

۱) مرکز تحقیقات آسیب های روانی و اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام

۲) گروه روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات اردبیل

۳) گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور، واحد ایلام

تاریخ دریافت: ۹۲/۳/۱۸ تاریخ پذیرش: ۹۲/۶/۱

چکیده

مقدمه: قلمرو رشد و فعال شدن استعدادها و توانایی های آدمی را زمان-مکان(موقعیت) یا شرایط زمانی-مکانی(موقعیت) تعیین کرده و جهت می دهد. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل خانوادگی موثر بر افت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر سال اول دبیرستان است.

مواد و روش ها: این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری آن شامل دانش آموزان دختر و پسر سال اول دبیرستان شهرستان دره شهر درسال تحصیلی ۹۱-۹۰ بود. که با روش نمونه گیری تصادفی ساده ۹۷ نفر انتخاب شد. به منظور جمع آوری داده ها با مراجعه به مدارک و اسناد موجود در مدرسه و یافتن دانش آموزانی که دچار افت شده اند پرسش نامه محقق ساخته استفاده شد. داده ها به ترتیب وارد نرم افزار SPSS شد و برای تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد.

یافته های پژوهش: بر اساس نتایج به دست آمده بین عوامل خانوادگی با افت تحصیلی فرزندان در دو گروه دختر و پسر رابطه معناداری وجود دارد. عوامل خانوادگی بررسی شده شامل پایگاه اجتماعی-اقتصادی، سطح تحصیلات در خانواده، داشتن امکانات و نا به سامانی و مشکلات در خانواده می باشد که با افت تحصیلی رابطه معنادار دارند.

بحث و نتیجه گیری: تفاوت استعدادها واقعیتی است که در سنین مختلف خود را نشان می دهد بنا بر این ایجاد جو سازنده و ارتباط بین خانه و مدرسه فرد از اهم وظایف مسئولان است که به طور پویا در حل مشکلات و مسائل دانش آموزان و خانواده های آنان موثر است.

واژه های کلیدی: افت تحصیلی، عوامل خانوادگی، دانش آموزان

* نویسنده مسئول: گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور، واحد ایلام

Email: **ghazban1359@yahoo.com**

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]

مقدمه

آموزش و پرورش یکی از قدیمی ترین نهادهای اجتماعی است که از بدو تشکیل زندگی گروهی انسان، در پاسخ به نیاز انسان ها در روابط متقابل به شکل ابتدایی خود وجود داشته است. آموزش و پرورش رسمی از اوایل قرن حاضر به صورت یک نظام فراگیر، ابتدا جوامع پیشرفته و متعاقب آن سراسر جوامع در حال پیشرفت را فرا گرفته است و امروز جامعه ای نیست که این نظام نقشی در تحول و پیشرفت آن نداشته باشد.(۲)

خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی علی رغم دگرگونی های بسیار هنوز هم در رشد روانی بهنجار و انتقال ارزش های فرهنگی هر جامعه کارکرد اساسی را به عهده دارد و باید برای قوام و تحکیم جایگاه آن برنامه ریزی های جهانی- ملی و منطقه ای صورت گیرد. رشد و تکامل و فعال شدن استعدادها و توانایی های هر شخص مستلزم وجود خانواده سالم، جامعه سالم و موقعیت(مجموع شرایط زمانی- مکانی مؤثر) سالم است و توام بودن آن ها از ضرورت های آموزش و پرورش مؤثر و موفق است.(۱)

افت تحصیلی امروز یکی از نگرانی های مهم خانواده ها و دست اندرکاران تعلیم و تربیت است. همه ساله تعداد زیادی از دانش آموختگان در کشورهای مختلف جهان با پدیده ای به نام افت تحصیلی مواجه اند. این پدیده علاوه بر زیان های هنگفت اقتصادی که به دلیل تکرار پایه یا صرف هزینه مجدد برای دانش آموخته انجام می پذیرد، آثار سوئی بر سلامت روحی دانش آموز بر جای می گذارد. افت تحصیلی علاوه بر آثار سوء اقتصادی در شکل ملی تأثیری ناگوار بر سلامت روانی دانش آموزان داشته و نگرانی نامطلوبی برای خانواده ها به دنبال دارد.(۳)

تجارب خانوادگی می تواند در عملکرد تحصیلی کودک مؤثر باشد و از این رو در زندگی بعدی کودک اثر به سزایی دارد،(۴). یکی از پژوهش ها نشان می دهد بیشتر دانش آموزانی که از مدرسه ترک تحصیل می کنند از خانواده های هستند که دارای درآمد پایین هستند. نتایج نشان داد که دانش آموزانی که از خانواده های کم درآمد جامعه هستند معمولاً شانس ترک تحصیلشان دو برابر خانواده هایی است که درآمدی بیش از ۲۰ درصد پایین جامعه دارند،(۵). به عبارت دیگر وضعیت اجتماعی-اقتصادی خانواده رابطه معکوس با افت تحصیلی دارد.(۶)

شکست تحصیلی یکی از عواملی است که موجب کاهش کارایی نظام آموزشی از جمله در مقطع متوسطه شده و شامل تکرار پایه یا ترک تحصیل در کلاس های اول دبیرستان می باشد. هر یک از این نتایج، آثار نامطلوب بر نظام های آموزشی می گذارد،(۷). مفهوم افت تحصیلی را به تکرار پایه، ترک تحصیل زودرس و کاهش کیفیت آموزش و تحقیق افراد نسبت می دهد. به طور کلی، معیار تشخیص عدم موفقیت دانش آموزان، عملکرد آنان در امتحانات و ارزشیابی تکوینی و نهایی است.

بسیاری از والدین و مربیان با این سوال مواجه اند که چرا تعدادی از دانش آموزان به رغم برخورداری از امکانات آموزشی و رفاهی در دوره تحصیل به خصوص دوره متوسطه در برخی از دروس با شکست تحصیلی مواجه اند. بر اساس تحقیقات انجام شده نقش عوامل شخصیتی قابل توجه است دیگر تحقیقات انجام شده در زمینه شکست تحصیلی را مسئله ای پیچیده و معادل ترکیبی از عوامل مختلف می داند.

پژوهش های انجام گرفته درباره افت تحصیلی در غرب بسیار فراوان بوده و اعتبارات قابل توجهی برای پژوهش در زمینه رفع این مشکل اجتماعی-اقتصادی داده شده است. در بررسی پژوهش های انجام شده در غرب سه گرایش عمده در زمینه توضیح و مقابله با افت تحصیلی وجود دارد:

افت تحصیلی و عوامل فردی(مهارت های شناختی-خودباوری-راهبردها و مطالعات یادگیری)، افت تحصیلی و عوامل آموزشگاهی(روش تدریس معلمان محتوا و برنامه های درسی شرایط و مقررات حاکم بر مدرسه)، افت تحصیلی و عوامل خانوادگی(وضعتی اقتصادی-اجتماعی-تحصیلات، حجم خانواده و...).(۸)

دانش آموزانی که بیشترین افت تحصیلی رو داشتند از میان خانواده های بودند که درآمد پایینی داشتند،(۹). نتایج پژوهش نشان می دهد که تشویق فرزندان به

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]

یادگیری در خانه و انتظارات واقع بینانه والدین از عملکرد مدرسه ای فرزندان تاثیر به سزایی در موفقیت تحصیلی آنان دارد.(۱۰)

در این مطالعه رابطه مثبتی بین ارزش های پیشرفت والدین و پیشرفت های واقعی فرزندان وجود دارد این رابطه به نظر می رسد در همه فرهنگ ها صادق باشد،(۱۱). هم چنین بین پایگاه اجتماعی- اقتصادی(بعد خانواده، تحصیلات والدین، پایگاه اقتصادی خانواده و نگرش خانواده) با افت تحصیلی رابطه معنادار وجود دارد،(۱۲)، و علل افت تحصیلی بر اساس پژوهش ها شامل فقر اقتصادی، فقر فرهنگی، مشکلات خانوادگی و آموزشی است.(۱۳)

در تقسیم بندی دیگری علل افت تحصیلی را به دو دسته عوامل درونی و بیرونی تقسیم کرد،(۱۴)، ۱- شرایط اقتصادی-روانی- اجتماعی ۲- مسائل خانوادگی هم چنین عواملی نظیر ساختار خانوادگی، فقر و مسائل اقتصادی، نژاد و قومیت، زبان و محل سکونت و جنسیت ارتباط نزدیکی با شکست تحصیلی دانش آموزان دارند.(۱۵)

طبق دفتر آمار آمریکا، در سال ۲۰۰۸، ۴۷ در صد کسانی که درآمد کم داشته اند، دوران متوسطه را در دبیرستان طی نکرده اند این نکته قابل توجه است که «کودکان فقیر امروز، بزرگسالان فقیر فردا هستند» جوانانی که قبل از موعد مدرسه را ترک می کنند، آینده شغلی مبهمی داشته و احتمال این که به راه های خلاف کشیده شوند، بیشتر است.(۱۶)

افت تحصیلی را نباید نادیده گرفت زیرا از طرفی بین افت تحصیلی، مردودی و ترک تحصیل رابطه وجود دارد. مطالعاتی که به بررسی ارتباط بین مردودی و ترک تحصیل در دبیرستان پرداخته اند همواره نشان داده اند که اکثر دانش آموزانی که تجربه مردودی دارند عاقبت مدرسه را رها می کنند. برخی از محققان گزارش کرده اند که ترک تحصیل کنندگان پنج برابر بیشتر از دیگر دانش آموزان تجربه مردودی دارند. بنا بر این اگر به طور جدی در جهت کاهش افت تحصیلی و نهایتاً مردودی و ترک تحصیل اقدام شود منابع جامعه خصوصاً منابع انسانی، این گنجینه های ملی به هدر خواهد رفت.(۶)

بنا بر این با توجه با اهمیت عوامل خانوادگی در افت تحصیلی، هدف اصلی این تحقیق بررسی عوامل خانوادگی موثر بر افت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر سال اول متوسطه شهرستان دره شهر می باشد تا با شناخت این عوامل و برخورد مدبرانه با آن بتوان کارایی نظام مزبور را افزایش داده و جاده علم و دانش را برای پیمودن نسل های جوان هموارتر کرد.

مواد و روش ها

روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش، دانش آموزان پسر و دختر سال اول متوسطه که در خردادماه ۱۳۹۰ دچار افت شده اند را تشکیل می دهند. یعنی مجموع دانش آموزانی که نتوانسته اند در خرداد ماه همان سال مدرک قبولی را دریافت کنند که این کار با مراجعه به اداره آموزش و پرورش دره شهر و بررسی امتحانات آن ها انجام گرفت. که با روش نمونه گیری تصادفی ساده ۹۷ نفر انتخاب شد.

ابزار گردآوری اطلاعات: ۱- مراجعه به مدارک و اسناد موجود در مدرسه برای یافتن دانش آموزانی که دچار افت شده اند که با استفاده از نتایج امتحانات آن ها بررسی شد. ۲-پرسش نامه بسته پاسخ محقق ساخته.

در این پژوهش از پرسش نامه محقق ساخته استفاده شده، زیرا پرسش نامه استاندارد برای این منظور وجود نداشت. این پرسش نامه دارای ۳۲ سوال پنج گزینه ای می باشد. سوالات پرسش نامه در زمینه های ویژگی های شخصی، متغیرهای مربوط به فقر اقتصادی مانند میزان درآمد و منزلت شغلی سرپرست خانوار، انسجام خانوادگی مثل رابطه عاطفی با خانواده و میزان پیگیری والدین و .... متغیرهای مربوط به فرهنگ فقر نظیر میزان تحصیلات والدین، زیربنای واحد مسکونی، چگونگی گذران اوقات فراغت نوجوانان، نوع مالکیت مسکن، مدت اقامت در منطقه و میزان تعلقات قومی می باشد. محتوای پرسش نامه با توجه به مطالب علمی موجود در کتب و مقالات و بر اساس چارچوب پنداشتی تهیه گردید. به منظور تعیین روایی ابزار، اعتبار محتوا و جهت پایایی آن، پرسش نامه به صورت تصادفی توسط ۲۰ نفر از دانش آموزان تکمیل

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]

گردید و میزان آلفای کرونباخ ۰/۸۳ به دست آمد که نشان دهنده اعتبار موثق پرسش نامه می باشد.

بعد از اخذ مجوزهای مورد نیاز با مراجعه به مدارس، دانش آموزان را از اهداف تحقیق آگاه نموده و پرسش نامه ها را در اختیارشان قرار دادیم. بعد از اجرای پرسش نامه ها داده های خام به دست آمده با استفاده از نرم افراز SPSS با روش ضریب همبستگی اسپیرمن مورد تجزیه تحلیل قرار گرفته شد.

یافته های پژوهش

از مجموع ۹۷ دانش آموزی که به عنوان نمونه انتخاب شدند: ۷۹/۴ درصد آن ها پسر و ۲۰/۶ درصد را دختر تشکیل می دهد، ۶۴/۹ درصد در شهر و ۳۵/۱ درصد در روستا متولد شدند. هم چنین ۷۷/۳ درصد در مدرسه دولتی و ۲۰/۶ درصد در مدرسه غیرانتفاعی و ۲/۱ درصد در سایر مدارس مشغول به تحصیل بوده اند.

۴۸/۵ درصد اظهار نمودند که از نظر تحصیلات، پدرشان فاقد سواد یا سطح سوادشان در حد ابتدایی بوده است. وضعیت تحصیلی ۳۰/۹ درصد، پدرشان در حد سیکل یا دیپلم، ۱۵/۵ درصد فوق دیپلم و لیسانس و حدود ۵/۲ درصد در حد فوق لیسانس و بالاتر بوده اند. میزان تحصیلات مادر دانش آموزان به قرار زیر بوده است: ۴۸/۵ درصد بی سواد و ابتدایی، ۳۹/۲ درصد سیکل و دیپلم، ۸/۲ درصد فوق دیپلم و لیسانس و ۳/۱ درصد فوق لیسانس و بالاتر که درصد بیشترین را بی سواد و یا در حد ابتدایی تشکیل می دادند.

حدود ۱۸/۶ درصد دانش آموزان اظهار نموده اند که پدرشان کارمند یا معلم، ۳۷/۱ درصد کارگر، ۱۲/۴درصد کشاورز، ۵/۲ درصد نظامی، ۲۶/۸ درصد هم جزء سایر مشاغل به حساب می آمدند. جدول شماره ۱ میزان توجه والدین بر حسب توجه به رفع مشکل را نشان می دهد.

جدول شماره ۱. توزیع فراوانی دانش آموزان برحسب توجه به رفع مشکلات و نیازهای اساسی

رفع مشکلات	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۷	۷/۲
زیاد	۱۰	۱۰/۳۰
متوسط	۲۰	۲۰/۶
کم	۴۵	۴۶
خیلی کم	۱۵	۱۵/۴۶
جمع	۹۷	۱۰۰

جدول شماره ۱ نشان می دهد که ۲۰/۶ درصد از دانش آموزان اظهار داشته اند که در حد متوسطی به رفع مشکلات و نیازهای اساسی آن ها رسیدگی شده است. در عین حال ۴۶ درصد از دانش آموزان عنوان نموده اند که در حد کمی به مشکلات و نیازهای اساسی آن ها توجه شده است. ضمن آن که ۱۰/۳۰ درصد از آن ها نیز از توجه زیاد به رفع مشکلاتشان سخن گفته اند. جدول شماره ۲ میزان رضایت دانش آموزان را در محیط گرم و عاطفی خانواده را نشان می دهد.

جدول شماره ۲. توزیع فراوانی دانش آموزان برحسب محیط گرم و عاطفی خانواده

عاطفی خانواده	فراوانی	درصد
بسیار عالی	۵	۵/۱۵
عالی	۵	۵/۱۵
متوسط	۱۵	۱۵/۴۶
کم	۴۷	۴۸/۴۵
خیلی کم	۲۵	۲۵/۷۷
جمع	۹۷	۱۰۰

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]

نتایج جدول شماره ۲ بیانگر آن است که ۴۸/۴۵ درصد از دانش آموزان وجود محیط گرم و عاطفی در خانواده خود را به میزان کم دانسته اند. در مقابل ۵/۱۵ درصد از دانش آموزان، محیط خانواده خود را تا حد زیاد گرم و عاطفی ارزیابی نموده اند. جدول شماره ۳ میزان توجه والدین در زمینه حل مشکلات دانش آموزان از نظر روحی و جسمی را نشان می دهد.

جدول شماره ۳. توزیع فراوانی دانش آموزان برحسب توجه به مشکلات روحی و جسمی فرزندان

توجه به مشکلات روحی	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۵	۵/۱۵
زیاد	۱۵	۱۵/۴۶
متوسط	۲۰	۲۰/۶
کم	۴۷	۴۸/۴۵
خیلی کم	۱۰	۱۰/۳۰
جمع	۹۷	۱۰۰

نتایج جدول شماره ۳ نشان می دهد که ۴۸/۴۵ درصد از دانش آموزان عنوان داشته اند که به مشکلات روحی و جسمی آن ها در خانواده شان در حد کمی توجه شده است. در مقابل ۲۰/۶ درصد از دانش آموزان، این توجه را متوسط و تنها ۱۵/۶۴ درصد آن را زیاد دانسته اند. جدول شماره ۴ رابطه عاطفی دانش آموزان با سایر اعضاء خانواده را نشان می دهد.

جدول شماره ۴. توزیع فراوانی دانش آموزان برحسب رابطه صمیمانه و عاطفی بابرادر و خواهر

رابطه صمیمانه و عاطفی	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۱۰	۱۰/۳۰
زیاد	۱۲	۱۲/۳۷
متوسط	۲۵	۲۵/۷۷
کم	۴۰	۴۱/۲۳
خیلی کم	۱۰	۱۰/۳۰
جمع	۱۷۸	۱۰۰

توزیع فراوانی جدول شماره ۴ نشانگر آن است که ۴۱/۲۳ درصد از دانش آموزان وجود رابطه صمیمانه و عاطفی با برادر و خواهر خود را در حد کمی دانسته اند. در عین حال ۲۵/۷۷ درصد از آن ها نیز این رابطه را در حد متوسط و ۱۰/۳۰ درصد در حد زیاد ارزیابی نموده اند.

یافته های مربوطه به فرضیه

فرضیه: بین پایگاه اجتماعی–اقتصادی، نا به سامانی و مشکلات، سطح تحصیلات، امکانات و توجه در خانواده با افت تحصیلی فرزندان رابطه معنادار وجود دارد.(جدول شماره ۵)

جدول شماره ۵: نتایج آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن بر متغیرهای پژوهش

عوامل خانوادگی	تعداد	مقدار ضریب هبستگی	سطح اطمینان	سطح معناداری
پایگاه اجتماعی اقتصادی با معدل	۹۷	۰/۷۶۶	۰/۰۵	۰/۰۰۰
نابسامانی و مشکلات در خانواده با معدل	۹۷	۰/۵۶۱	۰/۰۵	۰/۰۰۰
تحصیلات در خانواده با معدل	۹۷	۰/۷۴۱	۰/۰۵	۰/۰۰۰
امکانات و توجه و معدل	۹۷	۰/۶۵۳	۰/۰۵	۰/۰۰۰

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]

با توجه به جدول فوق ضریب همبستگی اسپیرمن برای متغیرها به ترتیب مساوی r=0.653, r=0.741, r=0.561, r=0.766 درصد که با(P<0.001)، رابطه بین پایگاه اجتماعی- اقتصادی، نا به سامانی و مشکلات در خانواده، تحصیلات در خانواده و امکانات و توجه با افت تحصیلی از نظر آماری معنادار می باشد.

بحث و نتیجه گیری

در رویکردهای علمی، نظام آموزشی به عنوان ماشین یا صنعتی تصور می شود که در آن باید فراگیران بر اساس کیفیت مورد انتظار تحول یابند و در صورتی که بازده مورد انتظار حاصل نشود در قالب شکست و اتلاف منابع آموزشی قرار می گیرد.

در مورد دلایل و علل افت تحصیلی، دیدگاه ها و نظرات مختلفی توسط صاحب نظران و اندیشمندان این حوزه ارائه گردیده است. معنای این سخن آن است که مجموعه ای از عوامل وجود دارند که باعث افت تحصیلی و به تبع آن اتلاف نیروی انسانی و غیر انسانی نظام آموزشی می گردند. از این منظر برای یافتن عوامل موثر بر افت تحصیلی دانش آموزان باید عوامل خانوادگی نظیر، پایگاه اجتماعی-اقتصادی، سطح تحصیلات در خانواده، امکانات، توجه، نا به سامانی و مشکلات در خانواده مورد توجه قرار داد.(۱۷،۱۸)

هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل خانوادگی موثر بر افت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر سال اول متوسطه شهرستان دره شهر بود. نتایج حاکی از معنادار بودن متغیرهای پایگاه اجتماعی-اقتصادی، نا به سامانی و مشکلات در خانواده، سطح تحصیلات در خانواده و امکانات و توجه در خانواده با افت تحصیلی بود. این یافته با پژوهش های دیگر مبنی بر تاثیر عوامل خانوادگی بر افت تحصیلی هم سو می باشد.(۸،۹،۱۱،۱۳،۱۹)

همان طور که یافته های این پژوهش و سایر پژوهش ها نشان می دهند افت تحصیلی یک معضل مهم و چند وجهی است و برای پیشگیری از آن بایستی به نقش عوامل متعدد توجه داشت. یکی از عوامل مؤثر بر افت تحصیلی و مردودی عوامل خانوادگی است. مطالعات نشان داده اند که کودکان با خانواده های فقیر، تحصیلات و درآمد پایین، کودکانی که در خانواده آن ها مشاجرات زیاد است، بیشتر احتمال دارد مردودی را تجربه نمایند. از عوامل دیگری که با ترک تحصیل رابطه دارند. سطح موفقیت شغلی والدین، نبودن پدر و مادر و وسائل کمک آموزشی در خانه را می توان نام برد. می توان با تقویت رابطه مدرسه و خانواده از طریق آموزش های عملی و تشکیل گروه های خاص مثل گروه های همیار، تأثیر سوء عوامل خانوادگی هر چند اندک را به حداقل رساند. انجمن اولیاء و مربیان می تواند در جهت این هدف گام جدی تری بردارد. در زمینه عوامل فردی مؤثر بر افت تحصیلی می توان با توجه به استعدادهای بالقوه فرد از طریق آموزش های مناسب در جهت رفع آشفتگی های عاطفی، هیجانی، مشکلات رفتاری و به منظور تقویت انگیزه دانش آموزان برنامه ریزی کرد. چون پایین بودن سطح تحصیلات والدین یکی از عوامل موثر بر افت تحصیلی است، ایجاد جو سازنده و ارتباط بین خانه و مدرسه از اهم وظایف مسئولان تعلیم و تربیت می باشد در این راستا یکی از نهادهایی که می تواند نقش فعالی داشته باشد انجمن اولیاء و مربیان است که به طور پویا در حل مشکلات و مسائل دانش آموزان و خانواده های آنان و هم چنین در ایجاد نگرش و انگیزش مثبت در والدین نسبت به کسب علم و دانش می تواند نقش موثری داشته باشد. به اولیای دانش آموزان در مورد فعالیت های درسی، نقش آن ها در موفقیت و پیشرفت تحصیلی و فضای مناسب یادگیری، ترغیب کودکان به مطالعه و یادگیری، اطلاعات لازم داده شود. محدود شدن جامعه آماری به شهرستان دره شهر از محدودیت های این پژوهش بود، لذا پیشنهاد می شود که این متغیرها در سایر نقاط استان برای تعمیم دهی نتایج بررسی شود.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]

References

1-Sharynzhad AA. [Philosophy of education]. Tehran:Amir Kabir; 2002.P.270-5.(Persian)

2-Gulshan FR. [Sociology of education]. Tehran:Dydavr; 2002.P.155-65.(Persian)

3-Sohrabi A, Jandaghi G. [Social factors associated with academic failure by determining the proportion of middle school students]. J Manage Culture 2004;8:147-80.(Persian)

4-Rumberger RW. Dropping out of middle school: A multilevel analysis of students and schools. Am Educat Res J 1995;32:-142-8.

5-McMillan A, Kaufman N. Dropout rates in the united states Pearson predictors of early school parents. J Educat1997;92:45-8.

6-Zare-Shahabadi A. [The effect of economic and educational factors on student academic failure]. J Population 2002;41:69-88.(Persian)

7-Mokhtar G, editor. General history of Asia: Ancient Asia. 2th ed. Unesco Producer; 2007.

8-Sedghi-Bokani N. [Factors Affecting Dropout students in city schools Bokan]. J West Azarbaijan Uni 2003;21:563-9.(Persian)

9-Zablocki M, Krezmien PM. Drop-out predictors among student with high-incidence disabilities: A national longitudinal and transitional study 2 analysis. J Disab Stud 201210;11:27-56.

10-Mezaros S, Melissa C. Bnnia-Granam M. Gloria-bird parent education. Wallace Hall: Development Center for Information Technology Impacts on Children; 2002.P. 140.

11-Vakilian M, Karbaschi M. [Preliminary guidance and counseling]. Tehran: Payam-Press;_2007.P.270-9.(Persian)

12-Mohammad-Ghasemi Z, Caroni Z. [The effects of economic status and social-of families empirically evaluated on academic achievement in third grade girl Ilam]. Payame-e-Noor University; 1996.(Persian)

13-Mohammadi S. [Identification of elementary school student's drop out of Dehloran teacher]. Ilam University Publication; 1999.(Persian).

14-Gama E. Teachers perceptions and opinions about Education problems in their school systems. Brazil: American Educational Research Association; 1986.

15-Willis HD. Student at risk: A review of conditions, circumstances, indicators, and educational implications. Elmhurst: North Central Regional Educational Laboratory; 1986.

16-DiMaria F. Education- not a way out of poverty. 2th ed. The Hispanic outlook in higher education: Paramus; 2010.

17-Tamanay FM. [The survey of some factors effected between student with educational decline]. J Shahed Uni 2007;24:147-52.(Persian)

18-Schmid C, Abell P. Demographic risk factors, study patterns, end campus invovement as related to student success amon-g Guilford technical community college students. Com Coll Review 2003;31:1-16.

19-Amini J. [Factors affecting academic performance of students in this province]. Observer Design: Special Committee of the Research Council of Kurdistan University; 1992.(Persian)

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]

Evaluating Familial Factors Associated With Academic Failure in First Grade Female and Male Students of High Schools

Dadfar R[1], Bazdar F[2], Nasrollahi A[1], Abdolhosaini A[3], Ahmadi V[1]*

(Received: 8 Jun. 2013 Accepted: 23 Aug. 2013)

Abstract

Introduction: The scope of growth and activation of human talents and abilities are determined *and directed by time-place (position) or time-place condition. This study aimed to investigate* familial factors involved in the dropping out of first grade high school female and male students.

Method & Materials: This descriptive research was a correlation study. Statistical community included entire high school boy and girl students of Dareshahr city in the academic year, 2011-2012. Collectively, 97 subjects were selected by a randomized cluster sampling method. In order to collect data, we referred to the documents of students with academic failure. Data were gathered using a researcher made questionnaire. The collected data were analyzed by the statistical method, Spearman correlation coefficient.

Findings: Our findings indicated a significant relationship between familial factors and educational failure in girls and boys students. Amongst familial factors, the socioeconomic and educational levels, resources, attention disorders and family problems had significant relationships with academic failure.

Discussion & Conclusion: The difference in talents is a reality that comes into view during different ages. So, creating a constructive atmosphere and communication between home and school is one of the most important tasks of authorities to dynamoically solve those problems that affect students and their families.

Keywords: academic failure, family factors, students

1. Research Center for Prevention of Psychosocial and Social Trauma, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran
2. Dept of Psychology, Sciences and Research Branch, Islamic Azad University, Ardabil, Iran
3. Dept of Psychology, Ilam Branch, Payam-e-Noor University, Ilam, Iran
** (corresponding author)*

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-12]